

Sekretarze o współpracy z wójtami. Analiza FRDL

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 14, maj 2026 10:15

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 128

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego przeprowadziła badanie wśród sekretarzy JST dotyczące ich współpracy z wójtami oraz percepcją na relacje z radą oraz rolą poszczególnych osób w strukturze gminy.

„W gminie z wójtem pierwszej kadencji konflikty z radą jako źródło trudności w bieżącym zarządzaniu zgłasza co ósmy sekretarz; w gminie z wójtem urzędującym od wielu lat — co czterdziesty piąty” – piszą autorzy komunikatu Fundacji. Jak wskazuje organizacja, najwyraźniejszy wzór w danych dotyczy relacji między organem wykonawczym a radą. W gminach, w których wójt sprawuje pierwszą kadencję, konflikty z radą jako źródło trudności w bieżącym zarządzaniu wskazuje 12,7% sekretarzy, a w gminach z urzędującym od wielu lat gospodarzem odsetek wynosi ok. 2,2%.

Fundacja w swym komunikacie wskazuje, że może to mieć dwie przyczyny. Pierwsza to wypracowana na przestrzeni lat rutyna współpracy. Druga, że może być to przejaw koncentracji zasobów politycznych wokół długo urzędującego lidera albo lokalnej specyfiki politycznej.

Może to też wynikać z tendencji do stałości w gminach. Jak wskazano w opracowaniu, w większości gmin sekretarze pracują z wójtem urzędującym dłużej niż jedną kadencję. Z ich deklaracji ankietowych wynika, że tylko 37,3% pracuje z „nowym” wójtem. Pozostali mają wójtów, którzy zdobyli mandat co najmniej dwukrotnie:

- w drugiej lub trzeciej kadencji – 43,1% wójtów,
- w czwartej lub piątej kadencji — 14,3% wójtów,
- szósta i kolejna kadencja – 5,3%.

FRDL podkreśla jednak, że długie urzędowanie wójta nie przekłada się na odczuwalne zmniejszenie postrzeganej skali strukturalnych wyzwań dla gminy. „Indeks obciążenia strukturalnego pozostaje na zbliżonym poziomie niezależnie od liczby kadencji organu wykonawczego. Rośnie natomiast samoocena sprawności urzędu, choć skala tego wzrostu jest umiarkowana” – piszą autorzy raportu.

Sekretarzy zapytano też o ich pogląd na rolę sekretarza w stosunku do wójta. Ponad połowa sekretarzy wybrała opcję wspierania wójta-lidera, natomiast tylko niecałe 17% chciałoby autonomicznego zarządzania urzędem przez sekretarzy (tzw. model menedżerski). Natomiast 42,4% sekretarzy opowiada się za wzmocnieniem pozycji wójta wobec rady; za utrzymaniem obecnego statusu ustrojowego 43,3% respondentów, a za wzmocnieniem rady tylko 7,4% pytanych.

Zdecydowana większość sekretarzy chce też zniesienia ograniczenia kadencyjności wójtów – wśród ankietowanych sekretarzy jednostek gminnych to 59,9%, wśród sekretarzy powiatów ziemskich – 44,2%.

Komunikat oraz całość raportu można przeczytać [na stronie FRDL](#).

Opracowano na podstawie komunikatu Po dwóch kadencjach. Sekretarze JST o wójtach, radach i cenie ciągłości | Komunikat z badań FRDL 2026/5, frdl.org.pl